

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.09.2014 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Информационна агенция БГНЕС

✓ Румен Радев: КТБ може да бъде оздравена и без публични средства

Все още е напълно възможно да се предприемат действия, които да доведат до оздравяване на КТБ без ангажирането на публични средства. Това може да се случи с ясното съзнание, че все още има въпросителни около евентуалния капиталов дефицит в банката. Въпреки това има много решения, които могат да бъдат реализирани с частни средства.

Все още не са представени докладите на квесторите. Не съм сигурен и дали има окончателни доклади във връзка с повторния одит, който бе поискан от страна на БНБ. Нека припомним, че имаше и първи одит. Там стана категорично ясно, че Търговска банка "Виктория" няма проблеми. И няма разумно обяснение защо не се възобнови нейната работа. Тя може да е малка банка, но така или иначе и там има засегнати лица, а в такава ситуация участниците не бива да се делят на малки и големи, защото всеки има своята лична драма и история.

Злоупотребява се с темата за изплащането на депозитите до 100 000 евро. Защо всички се фокусират постоянно върху този размер при положение, че все още сме много далеч от хипотезата за обезщетяване на тези вложители?

КТБ може да се оздрави без публични средства, стига да бъде разработена една разумна оздравителна програма. Тя може да включва предложения както на акционери и облигационери, така и на вложители. Това е напълно възможно и инструментите са много. Може да се използва конвертиране на влогове в дялови книжа, като впоследствие вложителите излязат от участие през продажбата им на българската фондова борса. Нека не забравяме, че тази банка е публична компания. Може да има решение и чрез конвертиране в привилегировани акции. Могат да се приложат и дългови инструменти, възможно е и квесторите да се обърнат към други банки с инструменти за обратно изкупуване. Могат да се предложат и инструменти към кредитополучателите.

Защо всичко това не се прави? На експертно ниво има достатъчно интересни и атрактивни инструменти, които изобщо не включват привличане на публичен ресурс.

Разглеждам фалита на КТБ, като банка и бизнес, като най-крайния и очевидно най-неблагоприятен вариант. Подтикването ѝ към несъстоятелност винаги е свързано, меко казано, с нездравословни дейности и, естествено, с големи загуби. Обичайно губят фирми и хора, които имат най-малко участие в нечии криминални схеми. А и ефектът е огромен по отношение на някои сектори – например, отбранителната индустрия. Тя банкира изцяло в български банки, тъй като чуждите не оперират в отбранителния сектор и това е нормална политика. Един такъв фалит означава да има много засегнати в този сектор, включително и контрагенти. Има и друг много важен сектор, който ще е силно засегнат - развлекателната индустрия. В момента са затруднени основни звукозаписни компании и контрагенти на международни компании, които не могат да оперират със средствата си и са в състояние на неизвестност, заради забавеното вземане на решение за оздравителните мерки.

В процедурите по несъстоятелност, когато сте принудени в срок да осребрявате активи, те биха се търгували с изключително голям дисконнт, или иначе казано - на голяма загуба. Без да давам оценки кой би спечелил е очевидно, че се отваря възможност за спекулативни печалби при фалит на КТБ.

Ако с банката се действа на експертно ниво, има достатъчно основания за оптимистични очаквания. Но най-лошият сценарий е да не се прави нищо, защото тогава неизменно се отива към фалит, а фалитът е най-неблагоприятния изход от тази ситуация. /БГНЕС

Румен Радев, зам.-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България, член на Експертния консултативен съвет по проблемите на икономическата група на КТБ.

✓ Има вариант и да не плащаме всички за КТБ

Бизнесмен предлага вложителите в банката да станат акционери в нея

Все още е напълно възможно да се предприемат действия, които да доведат до оздравяване на КТБ без ангажирането на публични средства. Това е мнението на Румен Радев, зам.-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България и член на Експертния консултативен съвет по проблемите на икономическата група на КТБ.

Според Радев това може да се случи с ясното съзнание, че все още има въпросителни около евентуалния капиталов дефицит в банката. Въпреки това има много решения, които могат да бъдат реализирани с частни средства, категоричен е бизнесменът.

Ето какво още смята зам.-председателят на Асоциацията на индустриалния капитал:

Все още не са представени докладите на квесторите. Не съм сигурен и дали има окончателни доклади във връзка с повторния одит, който бе поискан от страна на БНБ. Нека припомним, че имаше и първи одит. Там стана категорично ясно, че Търговска банка "Виктория" няма проблеми. И няма разумно обяснение защо не се възобнови нейната работа. Тя може да е малка банка, но така или иначе и там има засегнати лица, а в такава ситуация участниците не бива да се делят на малки и големи, защото всеки има своята лична драма и история.

Злоупотребява се с темата за изплащането на депозитите до 100 000 евро. Защо всички се фокусират постоянно върху този размер, при положение че все още сме много далеч от хипотезата за обезщетяване на тези вложители?

КТБ може да се оздрави без публични средства, стига да бъде разработена една разумна оздравителна програма. Тя може да включва предложения както на акционери и облигационери, така и на вложители. Това е напълно възможно и инструментите са много. Може да се използва конвертиране на влогове в дялови книжа, като впоследствие вложителите излязат от участие през продажбата им на българската фондова борса. Нека не забравяме, че тази банка е публична компания. Може да има решение и чрез конвертиране в привилегировани акции. Могат да се приложат и дългови инструменти, възможно е и квесторите да се обърнат към други банки с инструменти за обратно изкупуване. Могат да се предложат и инструменти към кредитополучателите.

Защо всичко това не се прави? На експертно ниво има достатъчно интересни и атрактивни инструменти, които изобщо не включват привличане на публичен ресурс.

Разглеждам фалита на КТБ, като банка и бизнес, като най-крайния и очевидно най-неблагоприятен вариант. Подтикването ѝ към несъстоятелност винаги е свързано, меко казано, с нездравословни дейности и, естествено, с големи загуби. Обичайно губят фирми и хора, които имат най-малко участие в нечии криминални схеми. А и ефектът е огромен по отношение на някои сектори – например отбранителната индустрия. Тя банкира изцяло в български банки, тъй като чуждите не оперират в отбранителния сектор и това е нормална политика. Един такъв фалит означава да има много засегнати в този сектор, включително и контрагенти. Има и друг много важен сектор, който ще е силно засегнат - развлекателната индустрия. В момента са затруднени основни звукозаписни компании и контрагенти на международни компании, които не могат да оперират със средствата си и са в състояние на неизвестност заради забавеното вземане на решение за оздравителните мерки.

В процедурите по несъстоятелност, когато сте принудени в срок да осребрявате активи, те биха се търгували с изключително голям дискаунт, или иначе казано - на голяма загуба. Без да давам оценки кой би спечелил, е очевидно, че се отваря възможност за спекулативни печалби при фалит на КТБ.

Ако с банката се действа на експертно ниво, има достатъчно основания за оптимистични очаквания. Но най-лошият сценарий е да не се прави нищо, защото тогава неизменно се отива към фалит, а фалитът е най-неблагоприятният изход от тази ситуация.

Мнението на Румен Радев е публикувано от агенция БГНЕС.

[ТВ Европа](#)

✓ Теодор Дечев: Държавата има дългове към БДЖ

Заемът на БДЖ, който България ще покрива със средства от държавния бюджет, всъщност е дълг на държавата към дружеството. Това заяви за ТВ „Европа“ икономистът Теодор Дечев. Той обаче не назова своя източник на информация.

Припомним, че Европейската комисия одобри решението на България да покрие дълга на дружеството с държавни средства в размер на 172 млн. лв. По думите на Дечев обаче държавата не е плащала дълга си към БДЖ в продължение на години, тъй като Европейският съюз не одобрява държавна помощ за държавните предприятия.

[dir.bg](#)

✓ Теодор Дечев: Държавата има дългове към БДЖ

Заемът на БДЖ, който България ще покрива със средства от държавния бюджет, всъщност е дълг на държавата към дружеството. Това заяви за ТВ „Европа“ икономистът Теодор Дечев. Той обаче не назова своя източник на информация.

Припомним, че Европейската комисия одобри решението на България да покрие дълга на дружеството с държавни средства в размер на 172 млн. лв. По думите на Дечев обаче държавата не е плащала дълга си към БДЖ в продължение на години, тъй като Европейският съюз не одобрява държавна помощ за държавните предприятия.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Без оптимизъм за пазара на труда до 2028 г.

Социалното министерство прогнозира слабо повишение на заетите и значително намаление на хората в трудоспособна възраст

Минимален ръст на заетостта при сериозно намаляващо население в трудоспособна възраст. Това е дългосрочната прогноза на Министерството на труда и социалната политика в доклад за периода 2013 - 2028 г. Ведомството е изготвило три сценария за развитие – реалистичен, оптимистичен и песимистичен, които са базирани на официалните демографски прогнози на НСИ. Реалистичният предвижда в края на 15-годишния период броят на заетите да е с едва 24.5 хил. повече спрямо 2013 г., докато икономически активното население се е свило с близо 730 хил. души.

В анализа се разглеждат и два подпериода – средносрочен (2013 - 2018 г.) и дългосрочен (2019 - 2028 г.). За първия се предвижда заетостта да отбележи номинален ръст от 136.8 хил. до 3.035 млн. До голяма степен в тези години показателят следва инерционно развитие и все още не се усещат негативните ефекти от спада на населението, се казва в доклада. През втория подпериод обаче демографският срив доминира и заетостта ще отчете спад със 112.3 хил. до 2.922 млн. заети в края на 2028 г. При оптимистичния сценарий заетите в края на този период ще бъдат със 12.2 хил. повече спрямо реалистичния сценарий, а при песимистичния – с 6.2 хил. по-малко.

Демографски проблеми

Между 2013 г. и 2018 г. броят на населението в трудоспособна възраст се очаква да намалее от 4.89 до 4.59 млн. През втория подпериод се предвижда процесът на спад да продължи, като в края му броят на населението в трудоспособна възраст се очаква да достигне 4.1 млн. души. За целия период от 2013 до 2028 г. прогнозите сочат спад от 729.6 хил. (14.9%). Според социалния министър Йордан Христосков към днешна дата няма никаква опасност за пенсиите и социалните плащания въпреки намаляващите работещи. "В бюджета на НОИ постъпленията са такива, каквито е предвидено да бъдат", каза в интервю за "Нова телевизия" той. Христосков припомни, че е привърженик на автоматичните механизми в осигурителната система, при които повишаването на очакваната продължителност на живота води до повишаване на възрастта за пенсиониране. "Няма опасност пенсионната система в България да фалира и да няма пари за пенсии дори и след 2030", каза той.

Ръст на заетостта

Значителното намаление на населението в трудоспособна възраст логично води до покачване на коефициента на заетост, въпреки че в номинално изражение заетите се увеличават незначително. Прогнозите на министерството са, че до 2028 г. коефициентът ще нараства непрекъснато. В документа на правителството "Европа 2020: Национална програма за реформи" е записано като цел, че коефициентът на заетост на възраст 20 - 64 г. към 2020 г. трябва да бъде 76%. В прогнозата на социалното министерство обаче е записано, че тази цел ще бъде изпълнена едва към 2025 г. През 2013 г. коефициентът е 59.2%. През 2018 г. той евентуално ще достигне 66.1%, а през 2020 г. - 73.6%.

Образователен ценз

Разгледана по образователна степен, заетостта ще намалява най-много там, където липсва образование или то е много ниско. При хората с начално и по-ниско образование ще има спад от 45% в рамките на 15 години и в края на 2028 г. техният брой ще е намалал до 15.1 хил. заети. За същия период заетостта при хората с основно образование също ще се свие с 45% до 145.8 хил. При тези категории важи изводът, че българската икономика ще има все по-малко нужда от неквалифицирани и нискоквалифицирани работници. Тенденцията при хората със средно образование и степен професионален бакалавър също е намаляваща, но в значително по-малка степен. Между 2013 г. и 2028 г. броят на заетите с тези образователни квалификации ще намалее с 1.7% до 117.1 хил. По отношение на лицата с висше образование техният брой ще нарасне с 21.1% до 1.066 млн. в края на 2028 г. Положителната динамика на този показател отразява преди всичко факта, че търсенето на труд се очаква да се ориентира във все по-голяма степен от лица с ниска или без квалификация към по-висококвалифицирани работници, показва анализът на министерството. Заложената цел в "Европа 2020" е делът на лицата с висше образование на възраст 30-34 г. да бъде 36%. Според анализа тази цел ще бъде изпълнена още през 2019 г.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Кристалина ще помага на България за европарите

Дано българин да наследи Юнкер, казва вицепрезидентът на ЕК

Българският еврокомисар за втори пореден мандат Кристалина Георгиева ще помага на страната ни да усвои колкото се може повече евросредства. Това стана ясно от нейно изказване пред БНТ ден след като беше обявен и официалният състав на новата ЕК.

Георгиева беше избрана за вицепрезидент на комисията и си пожела председателят на следващата комисия след 5 години да е българин. "Ние имахме куража да влезем в състезанието за върховен представител. Според мен, това е добре за България - да покажем, че имаме самочувствие като нация. И естествено, това помага за по-добро позициониране за страната ни, когато се разпределят ресурсите. Да си пожелаем в следващата Комисия председателят

на Комисията да е българин", каза Георгиева в интервю за БНТ. В него българският еврокомисар, която ще отговаря за ресори бюджет и човешки ресурси, казва, че още от първата ѝ среща с шефа на ЕК Жан-Клод Юнкер е бил договорен ресорът ѝ. В дните, преди да бъде обявен съставът на комисията, имаше спекулации, че полякинята Елжбиета Биенковска ще измести българката и ще стане вицепрезидент. "От първия момент, когато се видяхме с г-н Юнкер, ние се разбрахме за тези отговорности, за този ресор и вицепрезидентска титла", каза Георгиева. Тя ще управлява 140 млрд. евро годишния бюджет на комисията и около 30 000 души, които работят в нейните дирекции.

Запитана как новата ѝ позиция касае България, комисарката отговаря, че е направила много за страната си. "Спомням си, когато започнах, висяха парите за "Дунав мост 2". Тогава ние бяхме под 100 милиона и ни ги бяха взели. Аз направих предложение в Комисията да обединим българската и румънската част на "Дунав мост 2" и така ние си спасихме парите", каза Георгиева. В сегашната си работа тя смята, че ще трябва да направи така, че парите на Европа да работят колкото се може по-добре за всички европейци и за българите. "Специално в България проблемът досега не е бил недостиг на пари от Европа, а по-скоро недоусвояване. Моята задача е да помагам на България тези пари по най-добрия начин, с най-висок резултат да се усвоят", каза още Кристалина Георгиева.

✓ Следят всеки литър бензин за платен акциз

Компютърната система на НАП и митниците ще засича нелегалното гориво

Всеки опит за измама с горива и продажба на бензин или дизел без платен акциз вече автоматично ще бъде засичан едновременно и в реално време от информационните системи на Агенция "Митници" и Националната агенция за приходи. Целта е нито един литър гориво да не може да се продаде, без да е платен акциз. Системата за контрол на горивата беше въведена през тази година с цел да се следи движението на всички произведени в страната или внесени горива, както и количествата, продавани на дребно по бензиностанциите. Информационната система гарантира, че всяка доставка на горива в бензиностанциите в страната е придружена с валиден и проверен от Агенция "Митници" уникален номер. Ако в някоя бензиностанция се продава гориво с фалшив номер, това веднага ще бъде засечено от компютърните системи. Скоро след внедряването на новата система, чрез сравняване на подаваната от акцизните складове и от бензиностанциите информация за сделки с горива, са установени първите опити за злоупотреби. Сред засечените от двете агенции нарушения са доставки с несъществуващ уникален контролен номер, което е опит за продажбата на контрабандни количества. Опитите за измами са докладвани на правоохранителните органи. Предстоят масирани съвместни проверки на двете приходни агенции за спазване на изискванията за търговията с горива.

[Вестник Класа](#)

✓ ЕК отпуска 11,9 млрд. евро за транспортна инфраструктура в ЕС

Средствата ще бъдат използвани за подобряване на трансграничната свързаност

Европейската комисия отпуска 11,9 млрд. евро за транспортни проекти и покани държавите членки да дадат своите предложения за подобряване на транспортните връзки в Европа. Това е най-голямата сума, отпускана наведнъж за изграждане на транспортна инфраструктура, съобщи от пресслужбата на Еврокомисията.

До 26 февруари 2015 г. членките трябва да представят своите предложения. Финансирането трябва да бъде насочено към девет главни транспортни коридора, които заедно ще образуват основна транспортна мреца.

В рамките на новия Механизъм за свързване на Европа финансирането от ЕС в областта на транспорта се увеличи три пъти до 26 млрд. евро за периода 2014 – 2020 г. Сега се отпуска първият транш от новото финансиране в областта на транспорта.

Според Брюксел с помощта на финансирането ще се рационализират трансграничните транспортни операции в полза на предприятията и гражданите в ЕС.

Новата основна мрежа, която трябва да бъде изградена до 2030 г., ще свързва 94 главни европейски пристанища с железопътни и пътни връзки, 38 ключови летища с железопътни връзки към големите градове, 15 000 км железопътни линии, модернизирани за висока скорост, 35 трансгранични проекта, насочени към намаляване на пречките.

Проектите ще получат средства от Европейския съюз, но държавите членки също трябва да участват във финансирането им. Резултатите от процедурата и отпускнатите за проекти средства ще бъдат обявени през лятото на 2015 г.

✓ До 2020 г. MasterCard въвежда безконтактни плащания с картите си в цяла Европа

MasterCard обяви, че до 2020 г. ще въведе стандарт за приемането на безконтактни плащания за търговците, които работят с MasterCard и Maestro в Европа, като по този начин потребителите ще могат да плащат с безконтактните си карти и устройства с функционалност NFC на всички ПОС терминали в Европа.

„Европейците вече могат да използват безконтактни карти и да плащат с мобилен телефон с технология NFC в 36 държави в Европа, коментира Хавиер Перес, президент, MasterCard Европа. „Според IHS Technology, доставките на мобилни телефони с NFC ще нарастнат четири пъти през следващите пет години и MasterCard иска да осигури безопасни и лесни мобилни и безконтактни плащания, където и да се намирате в Европа, като плащате както и когато искате.“

Съществуващите ПОС терминали могат да бъдат подменени в края на жизнения им цикъл, но най-късно до 1 януари 2020 г. Новите ПОС терминали трябва да отговарят на стандарта след неговото въвеждане на 1 януари 2016 г. Доказателство за бързото приемане на тази технология от страна на потребителите е изследване за безконтактните плащания, проведено от PRIME Research между 1 ноември 2013 г. и 30 април 2014 г., което потвърждава, че потребителите се радват на удобството на безконтактните плащания и очакват търговците масово да въведат тази технология.

Крис Кангас, директор „Безконтактни плащания – Европа“ в MasterCard, обобщава: „Само през 2013 г. броят на безконтактните трансакции с MasterCard и Maestro в Европа се увеличи три пъти, а обемът, похарчен чрез тези трансакции, нарастна четири пъти. Потребителите на безконтактни плащания споделят в социалните медии, че обичат да плащат само с едно приближаване на картата и биха искали да го правят на още повече места. Днешното съобщение е първата необходима крачка напред, която ще проправи пътя на следващия важен етап от развитието на безконтактните плащания.“

Що се отнася до България, популярността на безконтактната разплащателна технология на MasterCard, позната тук като PayPass и представена за първи път на пазара през 2010 г., расте. Артур Туремка, генерален мениджър за Балканите, MasterCard, казва: „Безконтактните плащания имат своето приложение във всекидневния живот на българските картодържатели. Те вече са приели бързината, сигурността и удобството, които осигурява безконтактната технология“.

[Вестник Преса](#)

✓ ЕС размразява два еврофонда през ноември

Брюксел отказа на служебното правителство веднага да пусне парите

Служебното правителство няма да може да запише в активите си размразяването на еврофондовете. Брюксел може да отпусне спрените средства чак през ноември, стана ясно след срещата на вицепремиера Илиана Цанова и екоминистърката Светлана Жекова с комисаря по регионалната политика Йоханес Хаан.

При представянето на служебния кабинет президентът Росен Плевнелиев очерта като приоритет размразяването на оперативните програми „Околна среда“ (ОПОС) и „Регионално развитие“ (ОПРР).

Йоханес Хаан обаче подчерта, че България трябва да покаже ефективно функциониране на системите за управление и контрол.

ЕК спря плащанията по ОПОС през ноември 2013 г. заради нарушения при провеждането на обществени поръчки. Така от бюджета до края на февруари бяха разплатени 1,2 млрд. лева за проекти по програмата, а след това правителството спря да дава пари. През юни Брюксел замрази и 90 млн. лв. за градско развитие и туризъм, които се финансират по ОПРР.

На заседанието си в сряда Министерският съвет одобри още 750 млн. лв., с които да се покрият плащания, които вече са заявени. В противен случай сумите по изпълняваните европроекти ще се водят неусвоен ресурс и България автоматично ще го загуби в края на годината.

Заради спрените плащания във фонда за разплащане на европроекти се е натрупал дефицит от 478 млн. лв. От тях 376 млн. лв. са за проекти по „Околна среда“, а 102 млн. лв. - за „Регионално развитие“.

По време на срещата на вицепремиера Цанова и еврокомисаря Хаан е потвърдено, че финансовата корекция по ОПОС от 9,5% ще бъде наложена само върху 239 проблемни договора на стойност 1,6 млрд. лв.

[Вестник Сега](#)

✓ Съвет на мъдреците ще спира изтичането на умове от България

Университетите ще правят предприятия, в които ще работят студенти под патронажа на преподаватели и ментори

Съвет на мъдреците, в който ще влизат министри, представители на научни среди и бизнесмени, ще се бори с "изтичането на мозъци" от България. Официалното име на новата структура ще е Съвет за интелигентен растеж и ще се намира в Министерския съвет. Създаването му е предвидено в изготвената стратегия за интелигентен растеж, която беше пусната за съгласуване. Тя има за цел увеличаване на инвестициите в нови технологии, обучението на специалисти, наемането на висококвалифицирани кадри от българските фирми и нарастване на парите за наука и разработки до 1.5% от БВП до 2020 г. Председател на съвета ще е министър-председателят. От бизнеса ще има представители на определените приоритетни области, към които страната ще положи усилия, за да се развият. Това са информационните технологии, мехатрониката, биотехнологиите, нанотехнологиите, производство на филми, музика, радио- и телевизионни програми, фармация и екологично чисти продукти.

Стимулиране и усъвършенстване на инженерното образование, насърчаване на фирмите да наемат висококвалифицирани кадри, както и да организират стажове и специализации за студенти, които по-късно да остават на работа. Това са част от мерките, които държавата възнамерява да приложи, за да спре изтичането на мозъци към чужбина. Този процес е най-силен сред висококвалифицирани кадри - завършилите информационни технологии и докторантите. За целта се предвижда да се въведат ваучери за обучение и квалификация във висшите училища по заявка на бизнеса. Другата мярка ще е да се даде възможност на университетите да създават стартиращи предприятия от студенти под патронажа на преподавателите и менторите за развитието им. Българските клъстери могат да стимулират регионалната специализация на България, смятат авторите на стратегията. За целта се предвижда реформа в професионалните училища, като държавата ще стимулира създаването на такива в местата, където работят успешни и иновативни фирми.

Едно от заключенията в документа е, че сегашната структура на образованието не е благоприятна за преминаване на растеж на базата на иновациите. Според авторите на документа трябва и в училищата, и в университетите да се наблегне на обучението на "терен", а не всичко да е теория. Така завързващите излизат неподготвени да започнат веднага работа. Трябва да се приемат и законови промени, за да се осигури възможност да се въведат гъвкави учебни планове, базирани на модулно обучение. Призоваване на неформално придобити квалификации - например на специалисти, които се занимават с програмиране, може да се окаже също така полезно за задържане на младите специалисти в България.

По част от определените в стратегията приоритетни области за развитие вече има готови проекти, на които се разчита, че ще преместят напред България в класацията на иновативните държави. Според Националната пътна карта на научноизследователска инфраструктура до 2020 г. ще бъдат отделени над 108 млн. лв. за изграждане на девет водещи научноизследователски проекта. Те фигурират и в стратегията за интелигентен растеж. Сред тях са изграждането на Национален университетски комплекс за биомедицински и приложни изследвания, Център за съвременна микроскопия за фундаментални и приложни изследвания в областта на биологията, медицината и биотехнологиите и национален център за високопроизводителни и разпределени пресмятания.

Къде сме лидери

България е лидер в страните от ЕС в седем области - производството на едножични влакна от пластмаса, метални соли, руди от благороден метал, олово, мед, маслодайни семена, плодове за извличане на "меки" масла и дамско облекло. Отчита се също така бум в развитието на творческите индустрии като информационни технологии, филмова индустрия, архитектурни дейности, реклама, научна и развойна дейност. Само във филмовата индустрия броят на фирмите са се увеличили с 50%, добавената стойност - с 40%, а заетостта - с 25%. В творческите индустрии работят около 88 700 души. Годишният оборот е общо 6.2 млрд. лв.

✓ МОН премахва 3-годишния бакалавър от 2015 г.

Студентите по инженерни, технически и природни специалности ще вземат по-високи стипендии

Просветното министерство предлага още през 2015 г. да се премахне образователната степен "професионален бакалавър", по която диплома дават колежаите. Мотивът е, че тази степен не е "ясно разпознаваема" за разлика от бакалавър, магистър и докторант. Това е записано в актуализирания вариант на стратегията за висшето образование у нас до 2020 г. Тя беше приета в последните дни на кабинета Орешарски, но не мина през парламента. Служебното правителство сега пуска обновена стратегия с отразени коментари от общественото обсъждане, като отново е ясно, че задължително подлежи на гласуване от редовен парламент. Стратегията е условие за парите по новата ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" - близо 600 млн. евро. Ако към края на 2016 г. вече не изпълняваме заложеното в документа, средствата ще бъдат спрени.

От стратегията не става ясно какво ще се случи с колежаите или с техните студенти. По данни на националната статистика за миналата учебна година те са над 15 хил. Степента професионален бакалавър съществува от 2007 г., за да замени "специалист по...". Сега професионални бакалаври за 3 години стават например медицинските сестри, лаборанти и рехабилитатори. В стратегията на бившия образователен министър Анелия Клисарова също пишеше, че ще се закрива тази степен, но не беше уточнено кога.

Като цяло подобренията стратегията повтаря първия вариант. По-силен акцент сега е поставен върху обединяването на университети, усъвършенстването на реда, по който се отпускат стипендии, и обвързването на преподаваните специалности с пазара на труда. Стипендиите няма да се дават "на калпак" и еднакво за всички, а ще има диференциране - стипендии за върхови постижения и отделно масовите стипендии за успех. Студентите от стратегически за страната направления (там, където има остър и траен дефицит на кадри - инженери, технически специалисти, педагози, природни науки) ще получават по-високи стипендии от колегите си от другите специалности. Новата система трябва да се въведе догодина, пише в плана.

Отново се говори за "оптимизирането на мрежата от висшите училища", но не с административен натиск, а чрез добре обмислени финансови механизми и чрез трансфер на добри европейски практики за насърчаване на интеграцията и обединението на висши училища на регионален и предметен принцип. Това според плана трябва да е факт през 2016 г. Тогава трябва да има и нова класификация на университетите - според това дали извършват изследователска дейност, или не. Ще се въведе статут на изследователски университет, който ще има право на финансиране за научна дейност от националния бюджет и само там ще се обучават докторанти.

Предлага се и значително по-голямо диференциране на финансирането според качеството и реализацията във всяко професионално направление, което и сега съществува, но се прилага много плахо. Идеята е частта от субсидията, която се разпределя според броя на студентите, постепенно да се намали до 40% на сто, а останалото да се дава според коефициент за качество на обучението.

РЕАЛИЗЪМ

В новия проект е отпаднала една от амбициозните цели на стратегията до 2020 г. "български висши училища да намерят място сред първите 100 в европейската класация и сред първите 500 в световната класация".

✓ Конкурентността на българската икономика продължава да спада

Конкурентоспособността на българската промишленост е стагнираща и спадаща. Тя страда от ниска производителност, слабо ниво на иновации, високо енергийно потребление и лоши транспортни връзки. Това са част от изводите от два доклада, публикувани вчера от Европейската комисия. Те идват на фона на и без това ниското място на България в класациите за конкурентоспособност и иновации. Заради тези проблеми не успяваме да се възползваме от географското си положение и да станем търговски център между ЕС и източните страни. Според докладите страната ни е в една група със също изоставащите Словения, Хърватия, Малта и Кипър.

Компаниите в България плащат плосък данък от само 10 процента, но все още рядко инвестират в иновации и научни изследвания, а политическата нестабилност от три правителства повлия негативно на икономическия растеж, посочват експертите. Все пак те отчитат известно подобряване на достъпа на малките и средните предприятия до банкови кредити за по-добро усвояване на еврофондове.

Високото енергийно потребление, ниската енергийна ефективност и продължаващата зависимост от руски суровини са проблем за българската икономика, а бизнесът не е успял да се възползва от намаляването на енергийните му разходи в последната година. Държавата ни се нуждае от подобряване на пътищата, релсовия и водния транспорт, за да намали разходите за износа, пише в частта на докладите за България. В тях се отчита и спадащият темп на ръста на износа в сравнение с изминалата 2013 г.

България не се справя с въвеждането на електронно правителство и въвеждането на услуги, които да намалят административните пречки пред фирми и граждани и да намалят корупцията пред фирми и граждани, сочат още докладите. Именно корупцията се посочва като първа и основна пречка пред бизнеса във всяко едно от изследванията за България още от 2002 година насам.

За отличници по висока и повишаваща се конкурентоспособност са посочени Холандия, Германия, Дания и Ирландия. Във втората група на страни с висока, но стагнираща или спадаща конкурентоспособност попадат Белгия, Великобритания, Австрия, Франция, Италия, Люксембург, Швеция и Финландия. Сред държавите в ЕС с неособено висока, но повишаваща се конкурентоспособност са Естония, Литва, Испания, Латвия, Чехия, Унгария, Полша, Португалия, Румъния, Словакия и Гърция. Резултатите от докладите ще са в основата на дискусиата на Съвета по конкурентоспособност на ЕС, която ще се проведе на 25 и 26 септември.

[Вестник Монитор](#)

✓ **Експортът на ел. енергия с 84% ръст: Изнасяме една пета от произведения ток**

Световната банка ще ни помага за реформите в енергетиката

Близо една пета от произведения в България ток се изнася. Това показват данните на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) за първите девет месеца на тази година. Според тях към 7 септември производството на еленергия у нас възлиза на 31,222 млрд. киловатчаса, от които зад граница са продадени 5,9 млрд. киловатчаса. Към 20 юли износът беше 4,5 млрд. квтч.

Въпреки че експортът на еленергия все още бележи съществен ръст – 84% в сравнение с деветмесечието на 2013 г., данните на ЕСО сочат, че той се забавя. Отчетеният процент на нарастване към 20 юли беше 155 на сто на годишна база.

Точно на износа се дължи и

увеличеното с 11,4% производство на еленергия

за това деветмесечие спрямо миналото. Вътрешното потребление нараства скромно – с 2% за година до 25,3 млрд. киловатчаса. Със сигурност от нарасналия експорт най-доволни са базовите централи, като АЕЦ и ТЕЦ. За въпросния 9-месечен период те са генерирали 84% от цялата произведена енергия, или 26,3 млрд. квтч. На годишна база тяхното производство бележи близо 18% ръст. С обратен знак е положението при ВЕИ централи, които отчитат спад в генерацията, с изключение на тези, които произвеждат ток от биомаса.

Междувременно от регионалното министерство съобщиха, че Световната банка има готовност да подкрепи България при реформирането на енергетиката. Банката ще подкрепи правителството при разработването на комплексен системен подход от мерки за балансиране на енергийната система и

ще съветва Министерството на икономиката и енергетика и ДКЕВР

по отношение на инструменти за анализ и взимане на дългосрочни решения. Това е станало ясно след среща на вицепремиера по икономическата политика в служебния кабинет Екатерина Захариева с новия постоянен представител на Световната банка в България Тони Томпсън и регионалния директор за Централна Европа и балтийските държави Мамта Мурти.

Една от основните цели на тази подкрепа е сериозно да се подобри административният капацитет на регулатора ДКЕВР, както и политиките в сектора да се поставят на ясна и пазарна основа, посочват от регионалното министерство. Обхватът на дейностите, които Световната банка може да предприеме в подкрепа на сектора, ще бъде обсъден и от Енергийния борд, посочват още оттам.

Мамта Мурти е заявила на срещата, че страната ни може да разчита на подкрепа от страна на Световната банка за справяне със ситуацията в енергетиката, посочват още от МРР.

✓ **ЕК спира компенсациите за руското ембарго**

Българските производители на праскови са сред най-пострадалите от ембаргото.

Европейската комисия преустановява извънредните мерки в подкрепа на европейските производители на бързоразвалящи се зеленчуци и плодове, съобщиха световните агенции. Причина за тази крайна мярка е фактът, че от 18 август досега в комисията са подадени искания, които надвишават годишния европейски износ на селскостопански стоки към Русия. Чиновниците в ЕК са били стресирани от искането на земеделските производители в Полша, които са пожелали 87% от общите средства за цялата общност да им бъдат изплатени като компенсация за пропуснати ползи.

В съобщението, цитирано от Франс прес, се уточнява, че скоро ЕК ще представи нови мерки за компенсация на земеделците, засегнати от икономическите мерки, въведени от Русия срещу продукцията от ЕС. Досегашната извънредна схема за компенсация разполагаше със 125 милиона евро и бе в сила едва три седмици.

Еврокомисарят по земеделието Дачиан Чолош обяви, че ЕК остава решена да възстанови щетите на европейските производители, засегнати от руското ембарго, и новата схема ще бъде представена през идните дни.

Щетите от руското ембарго на храни от ЕС ще са около 5 млрд. евро, се казва в доклад за състоянието на селскостопанския сектор на съюза. Българските щети се изчисляват на 10,5 млн. евро.

✓ Евростат: Безработицата в България намалява и през юли

Ново, макар и минимално подобрение на пазара на труда у нас през юли, показаха предварителните, сезонно изгладени данни на Евростат за периода. Броят на безработните през месеца спадна до 387 хил. души, като през юли са намалели 4 хил. спрямо предишния месец. Нормата на безработицата също отчете минимално подобрение, като данните сочат за понижение до 11.5% или подобрение от 0.1 процентни пункта спрямо резултата, отчетен през юни. И двата показателя са на най-ниските си равнища от края на 2011 г., след като регистрираха серия от девет поредни месеца с положителна динамика на месечна база. Така, индикаторите демонстрират значително отдалечаване от кризисния пик, който беше отчетен през април 2013 г., когато данните сочеха за норма на безработицата от 13.1% при брой от 443 хил. души.

В краткосрочен план очакваме показателите за безработицата да продължат позитивната си динамика на годишна база, но да регистрират понижения на месечна база, в резултат на изчерпване на позитивните сезонни ефекти свързани с повишението в търсенето на работна ръка през летните месеци, според анализ на УниКредит Булбанк. Тази тенденция е ясно видима и при индикаторите, измерващи нагласите на мениджъри в различни сектори от икономиката. Влошаване на оценките от последните месеци се наблюдава в секторите Услуги, Търговия на дребно и Домакинства, докато при Строителството резултатите са смесени. Положителната новина идва от сектор Промисленост, където тенденцията сред мениджърите през последната година остава позитивна и очакванията са работните места да продължат да се увеличават.

В средносрочен и дългосрочен план прогнозите ни включват забавяне на темпа на възстановяване на пазара на труда, което ще следва постепенното възстановяване на икономиката, сочи анализът на УниКредит Булбанк.